

ZONDAGSVRIEND

'T ZEEGAT UIT

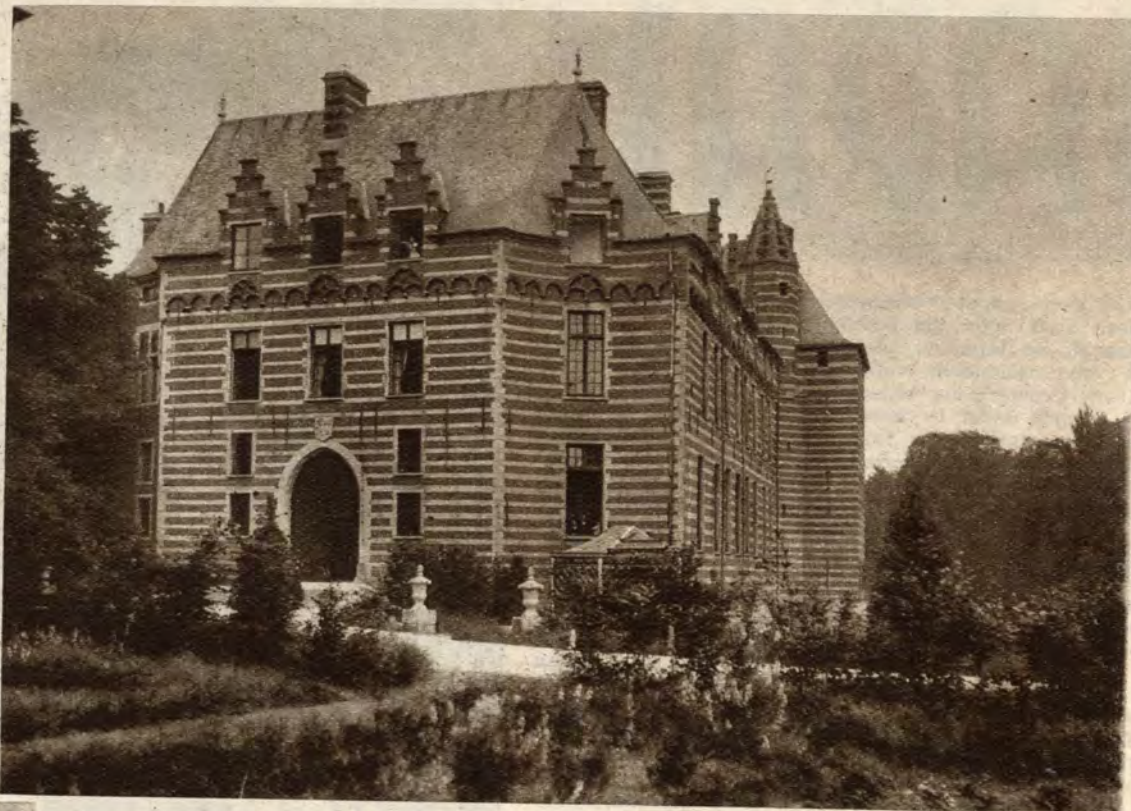
GEEN RIJKER KROON DAN EIGEN SCHOON

HET KASTEEL VAN HEERS

Heers is een vriendelijk Limburgsch dorpje, gelegen op den weg van St Truiden naar Luik. Met zijn 1275 inwoners houdt het zich vooral bezig met landbouw en veeteelt; het heeft ook eenige brouwerijen en een siroopfabriek, want Heers is gelegen in de vruchtbare Haspengouwse streek, beroemd om haar schoone uitgestrekte boomgaarden.

Wanneer de bezoeker even buiten het dorp wandelt, vindt hij bezijden den weg van Brussel naar Luik een prachtig monumentaal kasteel, thans bewoond door graaf de Mézières, maar dat zijn oorsprong weervindt in de middeleeuwen. Het oorspronkelijke kasteel dagteekent uit de 13e eeuw, in dien tijd werd Heers vernoemd als een klein graafschap, afhankelijk van het graafschap Loon.

De geschiedkundige annalen verhalen ons eenige bijzonderheden

De voorgevel van het kasteel van Heers met de groote poort waar vroeger de ophaalbrug bevestigd was.

Links: In de binnenkoer van het kasteel ziet men de dichtgemetselde gaanderijen.

uit het leven der heeren en edellieden die het kasteel bewoonden. In 1034 wordt de naam vermeld van den eersten heer van Heers, welks nakomelingen bezitters blijven van het kasteel tot in 1285.

De toenmalige heer van Heers was gehuwd met de edeldame Mathilde van Wasenberg, gesproten uit een zeer voorname familie; in dit kasteel vertoefde als gast zekere Willem van Waroux, zoon van een adellijke Waalsche familie, welke naar Heers kwam om zich de Vlaamsche taal eigen te maken. Na den dood van den heer van Heers wist deze Willem van Waroux, die nog geen ridder geslagen was, de liefde der adellijke dame te winnen, waarmee hij in het huwelijk trad. De heerlijkheid van Heers komt aldus in het bezit van Willem van Waroux, welke een machtige edelman wordt, tevens groot-baljuw van Condroz. Zijn levenlang voerde hij oorlog in Haspengouw, krijg welke in de geschiedenis bekend staat als de 35-jarige oorlog van de Awans' en de Waroux'.

De afstammelingen van dezen Willem van Waroux leven als ridders van Heers tot in 1398, wanneer Cecilia van Heers in 't huwelijk treedt met ridder Raes van Aerschot

De ingang der Sint Galls-hoeve met vierkanten toren.

en de heerlijkheid in het bezit komt der familie Rivière d'Aerschot.

Na den dood der laatste afstammeling, welke stierf als abdis van Herckenrode, wordt de heerlijkheid verkocht aan baron Nicolaas Erasmus van Stockhem, in 1757; van dan af is ze in handen van verschillende eigenaars gegaan en wordt thans bewoond door graaf de Mézières.

Het kasteel, een der belangrijkste van Limburg, heeft, niettegenstaande de vele veranderingen door de eeuwen heen, zijn primitief karakter van middeleeuwsch slot behouden. Het is een type van zelfstandige bouwkunst waarvan men in Limburg nog enkele overblijfselen vindt.

In de middeleeuwen was dit kasteel een machtige vesting die meer dan een oorlogsaanval heeft doorstaan: in 1383 vanwege de inwoners van St Truiden, ten tijde van den beruchten Willem van Waroux, en in 1439 wegens dezelfde innerlijke twisten. Een latere heer, Raes de Rivière d'Aerschot, kwam in opstand tegen den prinsbisschop Lodewijk van Bourbon van Luik; hij voerde bevel over de opstandelingen, doch zijn kasteel werd verbrand in 1467 en hijzelf verbannen. Later schonk Karel de Stoute de gronden en de heerlijkheid van Heers aan Gui de Brunen, heer van Humbercourt, die er verbleef tot aan zijn dood. Maria van Burgondië herschonk de aangeslagen bezittingen aan hun vroegere eigenaars, en dezer kinderen lieten het kasteel opbouwen zooals het nu nog bestaat.

In 1676 hielden de Hollanders er garnizoen tijdens den oorlog, de Franschen namen het in en bombardeerden het kasteel dat veel schade

De achterzijde van het kasteel met de twee zijtorens.

Een kijkje op het reusachtig park rond het kasteel.

Binnenzicht der typische St. Gillishoeve.

onderging maar waarvan de muren toch bleven rechtstaan.

Thans is het kasteel goed gerestaureerd, zonder maar iets te verliezen van zijn middeleeuwschen bouwtrant, alhoewel de ophaalbrug bestendig neergehaald is en de vesten gedempt zijn.

Boven de schoone spitsboogvormige ingangspoort prijken de wapens van de adellijke familie, en wanneer we door de poort binnengaan komen we in een vierkante, niet zeer groote binnenkoer, waarrond de twee verdiepen hooge gebouwen liggen. Oorspronkelijk waren deze ge-

bouwen met open gaanderijen op het gelijkvloers en het verdiep, waarvan de korte granieten pijlers met massaal kapiteel een echt middeleeuwsch karakter dragen; deze gaanderijen werden in de 15de eeuw gesloten.

Het kasteel heeft aan de achterzijde twee vierkante, plompe torens, die, evenals de gansche bouw, in helrooden baksteen zijn, doorstreept met witten steen; de gekanteelde torenvensters en de boogvormige gevelversiering duiden op een zeer verwijderden oorsprong.

Zeer karakteristiek is de oude St. Gillishoeve,

een bijgebouw van het kasteel, dat juist tegenover de ophaalbrug gebouwd is en toegang verleent door een vierkanten toren aan het gebouwencomplex, dat met zijn zware ronde hoevepoorten en dikke muren, waar tamelijk kleine vensters het licht doorlaten, van ouderen datum dan het kasteel schijnt te zijn. Aan de hoeve ziet men bijna geen witten steen verwerkt, in tegenstelling met het kasteel dat zeer frisch opfleurt in zijn wit met rood gestreept steenen kleed, in een prachtig park van groene grasperken en hooge boomen.

Koning Leopold III bezoekt de nijverheidsstreek Luik-Seraing. Hij verlaat een werkmanshuis.

Links: Hoe de Koning door het volk begroet wordt bij het verlaten van de Technische School te Seraing.

Rechts: De Japansche matrozen van den kruiser «Ashigara» defileren door de straten van Berlijn.

De stratosfeerballon van Drs. Piccard en Cosens in brand.

KASTEEL VAN
HEERS (LIMBURG)